

PESTI ÉLET

A tejről és a tejgyőről

Egy idő óta divatba jött, hogy a tejcsarnokok beteg emberek számára a kerületi tisztviselő által kiutalt tejmennyiséget önkényűleg redukálják. Akinek egy fél literre kiállított igazolványa van, rendszerint 2 decit kap, akinek egy liter tej járna, annak csak egy fél litert adnak. Különösen az utóbbiak sanylik ezt meg. A napi egész liter tejet ugyanis csak súlyos tuberkulotikus vese- és gyomorbeteg betegek kapják, azonkívül olyanok, akiknek magasfokú (39—41 fok C) lázuk van. Ezek nem is táplálkozhatnak mással, mint tejjel. A napi 1 liter kontingens igazán a minimum ilyenek számára. Érdeklődünk több tejcsarnoknál, ahol azt a választ adták, hogy miután rendszeresen kevesebb mennyiséget kapnak, mint amennyi szükség lenne, kénytelenek redukálni az egyeseknek kiadandó mennyiséget. Ha valóban a tejcsarnokok állítása, akkor is törhetetlenek ezek az állapotok. Vagy gondoskodnak több tejről, vagy lássák el ezeket a súlyos betegeket külön tejlappal, melyre a tejes okvetlenül köteles kiadni a feltüntetett tejmennyiséget. Miért nem rekvirálják azt a tejet, melyet a pályaudvarok környékén kínálnak a falusiak dohányért és cukorért?

Tekintélyes orvosok követelik ezt! Közegészséget nem lehet csak plakátokkal, rendeletekkel csinálni. (sz. p.)

Lex M.

A régi jó időkben, mikor még szerelmi csatákban folyt csak ifjaink vére, s az egész szerelem ott kezdődött az apróhirdetések könnyen hozzáférhető rovatában, bizonyára nem került volna sor az ötletre, melyet a háborús viszonyok, a megdrágult hirdetés és egyéb kényelmetlenségek csiholtak ki egy józsefvárosi leánykából. Hiába, a kényszerűség nagy mester s Amor dolgaiba is beleviszi a háborús pót-szerek ötleteit... Ugy történt, hogy őnagysága, — igazi kis csitri a javából — nagyszombat estére találkozóra várta szive leventéjét a Nemzeti Színház előtt.

Hat óra... félhét... a legény nem mutatkozik. A kicsi körülmények a hirdetés oszlopát, aztán határoz: nem jön. Biztosan halaszthatatlan dolgai akadtak.

No, nem baj. Plajbászt vesz elő a kis táskából s a Charlotte kisasszony szinlapján intézi a továbbiakat, irván a következő üzenetet: „Maga rossz fiu. Nem várhatom tovább. De holnap féltizenegykor várjon a kapunknál. M.”

A rossz fiu valószínűleg megjavult közből, mert pár nap múlva az Opera szinlapján volt szerencsénk őnagyságához: „Papa elutazott, de csak szombaton várjon nyolckor. M.” — Az új szerelmi levelezés ötlete oly kedves, hogy át kell adnunk az utókornak „lex M.” jelzéssel, gondos mamák és papák okulására. (—r.)

„Nincs tovább!” és vidéke

Szegény Lipótváros!

Nem elég, hogy az összes, hadimilliomosokról, ardrágítókról, parvenükről szóló legendáknak és éleceknek részben valóságos, részben költött színhelye, most még rázudult az utolsó évek legnagyobb kártyabotránya is.

Évekkel ezelőtt a Vigszínházban színrekerült Földes Imrének „Nincs tovább!” című bakkarat-drámája, amelynek második felvonásbeli nagy jelenetében a feleség beront a kaszinó kártyaszobájába és egy drámai kitörés keretében azt mondja a kártyasztal körül ülőknek:

— Utonállók vagytok! Rosszabbak, mint az utonálló, mert az csak idegent foszt ki, de ti a barátaitokat! Adjátok vissza az uramat, adjátok vissza a pénzt, amelyet verejtékkel kell megkeresnie.

A darabnak nem volt nagy sikere és a kritika szóvá tette, hogy ilyen abszurdumokat hogy lehet írni: adjátok vissza a pénzt, amit elnyertetek! — Ki hallott már ilyesmit?

Jókait is kinevették a Tatrangi Dávid repülőgépeivel, meg a világháború elképzeléséért, istenem, ha csak olyan világháború lenne ma, amelyet az öreg Jókai „merész” fantáziája álmodott), Földest is lehurrogták, amikor el merete képzelni, hogy egy hazárd kártyázó társaság felelős lehet a zöld asztalnál tönkretett egzisztenciáért.

Bizony az Agrárbank nem érdeklődött a sajtó szinikritikusainál, vajjon drámailag helyes megoldás-e, ha a tőle elsikkasztott és a társaskörben

elkártyázott százezreket a társaskörön keresi, hanem szépen beinkasszálja a Singer Béla veszteségét a kártyázó kompánián.

A sikkasztás folytán károsult bank ötlete, amilyen hasznos a bank szempontjából, olyan bizarr is. Képzeli csak el, micsoda hallatlan perspektívája nyílik ezek után a kártyázási igényeknek.

Nem kétséges — ugyebár, — hogy a sikkasztásnak, amely sohasem történik l'art pour l'art, (vagy ki hallott már olyan félmillió sikkasztásról, amikor a sikkasztó földbirtokot vásárolt a sikkasztott pénzből és nyugodt életet akart magának teremteni?) hanem mindig valamely könnyelműségnek, valamely féktelen szenvedélynek költségei fedezésére követődik el, legalább is ugyanannyi esetben a szerelem, a nő a rugója, mint ahányszor a kártya vagy a lóverseny.

Nos, ha a bankgyakornok véletlenül nem szerencsejátékra, hanem nőre, szerelemre költötte volna a háromszázezer koronát, akkor a banknak — tekintettel arra, hogy egy nőre még a mai drágaság mellett is nehezen lehet egy harmadmilliót költeni — nyomtatott körleveleket kellett volna szétküldenie ilyenféle szöveggel:

Kisasszony!*)
Tisztelt Asszonyom!
Művésznő!

...nevű alkalmazottunk nagyobb összeget sikkasztott tőlünk, és tudomásunk szerint ennek egy részét Nagysádra költötte.

Tisztelettel felkérjük, hogy a tőle kapott harisnyákat, kosztümöt, prémeket, parfümöt, (esetleg maximális áron felül vásárolt élelmiszereket) pénztárunknál visszaadni méltóztatassék, mert ellenkező esetben...

Szolgálatára készen, jegyzünk:

*)A nem kívánt törlendő. (Aláírás)

Lehet, hogy ez a körlevél ma még oly nevetéses, mint a drámaíró hat év előtti ideája, de ha az Agrárbank kára az általa választott módszerrel megtérül, legközelebb már csak ilyen levél következhetik. (—vös.)

Germanizáló pesti kereskedők

Egy kis inasgyerek kellemetlenül érdekes okmányt juttatott hozzánk arról, hogy pesti magyar cégek németül leveleznek egymással. És nem is a Schwartzokról, meg a Kleinokról van szó, akik még mindig nem magyarosítják meg cégük rettenetesen idegen nevét, hanem — és itt van a szemérmelenség — állítólagos magyar cégek leveleznek Budapesten németül egymással. A kérdéses levelet például a *Bardocz és társa* cég írta a *Bodnár és társa* cégnek — németül. Azt értjük, ha külföldi vonatkozásban szükség szerint idegen nyelven történik a levelezés, sőt igen helyes dolog, ha a magyar kereskedő minél több nyelven tud, hogy minél több külföldi vállalkozással közvetlenül érintkezessen. Azonban magyar nevű cég magyar nevű céggel és hozzá Budapestre Budapestre magyarul levelezzen! Ezeknél a cégeknél nevelődik a fiatal magyar kereskedői nemzedék, amelyet az ilyen szomorú példák csak helytelenül nevelhetnek. De, úgy látszik, ifjui kereskedő nemzedékünkben még az inasok is hazafiasabb szellemben éreznek, meg gondolkoznak, mint szemérmetlen gazdáik, akik szinte hivatalos nyelvvé teszik a németet a pesti, a helybeli kereskedelem lebonyolításában is. A két cég, magyaros hangzású neve dacára sem tudhatja, hogy Magyarország vagyunk. Vegyék hát tudomásul, hogy Magyarország vagyunk és Budapest is Magyarországon van. Vagy talán csak nem egyengetik újra az utját az Ofenpestnek? Csak nem akarunk érdemeket szerezni Lueger szelleme előtt? Igazán megnyugtató, hogy a *Bodnár és Társa* cég válasz helyett egyszerűen visszaküldte a levelet az — „ideszalasztott galíciaiaknak”.

Buda megpróbáltatása

Buda, ez a mi gyönyörű Budánk szenvedett a háború alatt legtöbbször. Itt éltek és nevelődtek a legegységesebb és legregényesebb fővárosi ifjak, itt nem igen akad „untauglik”, itt nem igen csináltak sportot a „lógásból”, — itt az érdem, a természetes, másképpen el sem gondolható kötelesség az volt, hogy minél előbb kijussanak a frontra és minél több kitüntetéssel szerezzenek. Egy türelmes statisztikus éppen most egy tanulmányon dolgozik, amelylyel azt akarja bizonyítani, hogy a 300 ezer lakosú Buda számbelileg is jobban kivette a részét a há-

boruból, mint a 800 ezer lelket számláló Pest. Budán többen estek el, többen sebesültek meg, többen kaptak kitüntetést és kevesebben lógnak, mint Pesten. És a rokkantak! A kemény budai kövezeten, a dombos utcákon, amelyen azelőtt is oly nagyon fáradságos dolog volt fölkapaszkodni, — sokkal több a rokkant, a féllábu, a félkezű, mint Pesten. Hiszen nem keveseljük Pest áldozatait, sőt sokaljuk, nagyon sokaljuk; de kétszeresen fáj, hogy Buda még ennél is többet szenvedett. A szép, derék, edzett lelkű és daliás alakú budai fiuk eleje elveszett. Az iskola padjaiból rohantak ki tömegesen a harctérre és ifjonti lelkesedésük izzó hevével ontották a vért a Kárpátokban, ahova Budapestről leginkább a budai fiuk jelentkeztek önként és tömegesen. És ha majd elhallgatnak az ágyuk, hazajönnek minden magyarok megmaradt vitézei, diadalmasan bevonulnak kincses fővárosunkba, — ne feledkezzünk meg külön a budai fiukról: maguk a pesti hősök hajtsák meg a különös elismerés lobogóját a budai fiuk emléke, önfeláldozása előtt... Mennyi regény, kedves kisvárosi álom, trubaduri hajlam halt el velük... És most csak a leányok vannak sokan, nagyon sokan Budán... Meg is látszik: a Krisztinában, a Várban, a Tabánban, a Vizivárosban — akár 48 után — özvegy menyasszonyok gyászfényes angyalserege jár-keletörtöten, mint a virágok jégverés után... Szegény, szomorú, dicső Buda: ezeréves következetességgel vérrel most is, ezeréves következetességgel hal meg benned újra meg újra a mosoly, alig hogy ismét kivirágzott az arcok rózsáin, az ajkak pirulatán. Budai anyák, budai lányok: újra szomorúan nemes nagyságra emelkedtetek, a háború irodalmának az utvesztőjében ti lesztok a tisztaság magasztos eszményei, akik egy új Jókait fogtok életrekelteni!...

A ragályos cenzura

A hadvezetőség kezdte, az igazságügyminiszter folytatta és mint értesülünk, a múlt héten bevonult a cselédszobába is.

Az eset a következő:

Egy államvasuti mérnök feleségét összes ismerősei és barátai irigyelték, ő volt egyike a pesti csodáknak: a szakácsnője már tizenégy éve szolgál nála. Őnagysága hidegvérrel hallgatja a cselédmizériákról szóló történeteket, mosolyog, a rablótörténeteken, melyeket itt-ott cselédek elkövetek, az ő háza — az ő vára, — szakácsnője is, szobalánya is, régi, kipróbált „alkalmazottak”. Őt ugyan nem érdeklik a cselédügyek! A szombati lapokban pedig a következő kis hír jelent meg, különösképpen egyazon szöveggel minden újságban:

— A hü cseléd jutalma. Hogy a nagy-

ságában is megvan a jóérzés a hü cselédekkel szemben, annak élénk bizonyossága az az eset, mely ma jutott tudomásunkra. Özvegy Bicskey Kálmáné, Vojnich Mária, ma ezer korona jutalmat adott szobaleányának, Meissel Ilonkának tízéves hü szolgálata jutalmául. Ez a példa intő és buzdító, nagyságának és cselédeknek egyaránt.

A mérnökné délből ijedten mutatta urának:

— Nézd csak fiam, némely asszony mire képes. Hát jó, ha meg van elégedve a cselédjével, adjon neki, amit akar, amennyit akar, de minek iratja ki az újságba? Most mit csinálunk, ha Anna meg Juliska kezébe kerül a lap? Kinyílik a szemük, követelnek fejenként ezer koronát. Honnan vegyük? Annának pláne a lap szerint ezernégyszáz jár.

A férj először maga is kényelmetlenül érezte magát, tényleg verszemet kaphatnak a cselédek..., azután bölcs elhatározással — ollót kért és a hirt kivágta az újságból, nehogy cselédei véletlenül elolvashassák.

Őnagyságának most új gondjai vannak. Minden nap gondosan végig kell böngésznie a lapot, nincs-e valami a lapokban, ami cselédeinek bolsevikizmusát táplálja. (—vös.)